

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לט) שְׁמְעָה תִּפְלְתִי יי וְשׁוּעָתִי הָאֲזִינָה אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ. מָאִי טַעְמָא שְׁמְעָה וְלֹא שְׁמַע, בְּאַתְרַּחְדָּא כְּתִיב שְׁמַע יי וְחֲנִי וְגו', וּבְאַתְרַּחְרָא שְׁמְעָה. אֵלֹא בְּכָל אֶתְרַּחְרָא לְזַמְנִין שְׁמַע לְדְכוּרָא וּלְזַמְנִין שְׁמְעָה לְנוֹקְבָא. שְׁמְעָה כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים יז) שְׁמְעָה יי צְדִק וְגו'. שְׁמַע כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים ל) שְׁמַע יי וְחֲנִי. (משלי א) שְׁמַע בְּנִי. (דברים כז) הִסְכַּת וּשְׁמַע.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לט) שְׁמְעָה תִּפְלְתִי אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ. מָאִי טַעְמָא שְׁמְעָה וְלֹא שְׁמַע, בְּאַתְרַּחְדָּא כְּתִיב שְׁמַע יי וְחֲנִי וְגו', וּבְמִקּוּם אַחַר שְׁמְעָה. אֵלֹא בְּכָל מִקּוּם לְפַעְמִים שְׁמַע לְזַכַּר, וּלְפַעְמִים שְׁמְעָה לְנִקְבָּה. שְׁמְעָה - כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שם יז) שְׁמְעָה ה' צְדִק וְגו'. שְׁמַע - כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שם ל) שְׁמַע ה' וְחֲנִי, (משלי א) שְׁמַע בְּנִי, (דברים כז) הִסְכַּת וּשְׁמַע.

וְהָבֵא שְׁמְעָה תִּפְלְתִי יי, בְּגִין דְּהָאִי (ד'איהו) דְּרָגָא דְּמִקְבְּלָא כָּל צְלוֹתִין דְּעֵלְמָא. וְהָא תְּנִינָן דְּעֵבְדָּא מְנִייהו עֵטְרָה וְשׁוּי לָהּ בְּרִישָׁא דְּצְדִיק חַי עוֹלָמִים דְּכְתִיב, (משלי י) בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק. וְעַל דָּא שְׁמְעָה תִּפְלְתִי יי.

וְכַאן שְׁמְעָה תִּפְלְתִי ה', מִשׁוּם שְׁזָה [שהיא] הַדְּרָגָה שְׁמִקְבְּלַת כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. וְהָרִי שְׁנִינּוּ שְׁעוֹשָׂה מֵהֶם עֵטְרָה וְשֵׁם אוֹתָהּ בְּרֹאשׁ שֶׁל צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, שְׁכַתוֹב (משלי י) בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק, וְעַל כֵּן שְׁמְעָה תִּפְלְתִי ה'. שְׁמְעָה תִּפְלְתִי ה' - זוֹ תְּפִלָּה שְׁבִלְחַשׁ. וְשׁוּעָתִי הָאֲזִינָה - זוֹ תְּפִלָּה שְׁאֵדָם מְרִים קוּלוֹ בְּצַרְתּוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שמות ב) וַתַּעַל שׁוּעַתְךָ אֶל הָאֱלֹהִים. וּמָה זֶה שׁוּעַתְךָ? אֵלֹא שֶׁבְּתִפְלֹתוֹ מְרִים קוּלוֹ וְזוֹקֵף עֵינָיו לְמַעְלָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ישעיה א) וְשׁוּעַ אֶל הָהָר. וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת מְשַׁבֵּרַת שְׁעָרִים וְדוֹפְקַת [כ"א וְדוֹחַקַת] אוֹתָם לְהַכְנִיֵס אֶת תְּפִלָּתוֹ. אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ - זֹאת נִכְנַסַת לְפָנָי הַמְּלֶכֶךְ וְאֵין שַׁעַר שְׁעוֹמֵד לְפָנָי, וְלַעוֹלָם לֹא חֲזָרוּ דְּמַעוֹת רִיקָם.

שְׁמְעָה תִּפְלְתִי יי דָּא צְלוֹתָא דִּי בְּלַחֲשׁ. וְשׁוּעָתִי הָאֲזִינָה דָּא צְלוֹתָא דְּאָרִים בַּר נֶשׁ קְלִיָּה בְּעַקְתִּיהָ כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (שמות ב) וַתַּעַל שׁוּעַתְךָ אֶל הָאֱלֹהִים. וּמָהוּ שׁוּעַתְךָ, אֵלֹא דְּבְצְלוֹתִיהָ אָרִים קְלִיָּה וְזִקִּיף עֵינָיו לְעֵילָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה כב) וְשׁוּעַ אֶל הָהָר. וְצְלוֹתָא דָּא (דף קלב ע"ב) מְתַבַּר תְּרַעֲוִין וְדַפִּיק [כ"א וְדוֹחִיק] לוֹן לְאַעְלָא צְלוֹתִיהָ. אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ דָּא, אַעִיל קָמִי מְלַכָּא וְלִית תְּרַעָא דְקָאִים קָמִיָּה, וְלַעוֹלָם לֹא אַהֲדָרוּ דְּמַעֲוִין בְּרִיקָנָיָא.

עוֹד, הִנֵּה כְּתוּב כַּאן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת: תְּפִלָּה, שׁוּעָה, דְּמַעָה. כְּנִגְדָּא אֵלוּ שְׁלֹשׁ אַחֲרִים: כִּי גַר אֲנִכִי עִמָּךְ, אַחַר כֵּךְ תּוֹשֵׁב, אַחַר כֵּךְ כָּכָל אֲבוֹתִי, עַקַר הָעוֹלָם. בָּא רָאָה, תְּפִלָּה שֶׁל אָדָם מְעַמֵּד, מִשׁוּם שֶׁשְׁתֵּי תְּפִלוֹת הֵן - אַחַת מִיֵּשֵׁב וְאַחַת מְעַמֵּד, וְהֵן אַחַת כְּנִגְדָּא שְׁתֵּי דְרָגוֹת - תְּפִלָּה שֶׁל יָד שְׁל יָד וְתְּפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ.

תּוֹ הָא כְּתִיב הָבֵא תִלַּת דְּרָגִין, תְּפִלָּה. שׁוּעָה. דְּמַעָה. לְקַבִּיל אֵלִין תִּלַּת אַחֲרֵינִין. כִּי גַר אֲנִכִי עִמָּךְ. לְבַתֵּר תּוֹשֵׁב. לְבַתֵּר כָּכָל אֲבוֹתִי עַקְרָא דְּעֵלְמָא. תָּא חֲזִי, צְלוֹתָא דְּבַר נֶשׁ מְעוֹמֵד, בְּגִין דְּתֵרִי צְלוֹתָא נִינְהוּ חַד מִיּוֹשֵׁב וְחַד מְעוֹמֵד, וְאֵינּוֹן חַד לְקַבִּיל תְּרִין דְּרָגִין תְּפִלָּה

ותפלה של ראש. כלפי יום וליילה, והכל אחד. אף כאן תפלה מישב כלפי תפלה של יד, לתקן אותה כמו [כמי] שמתקן את הכלה ומקשט אותה להכניסה לחפה, כך גם מקשטים אותה בסוד המרפכה ומחנותיה, יוצר משרתים ואשר משרתיו והאופנים וחיות הקדש וכו'.

ועל זה תפלה מישב. כיון שנוכנסת למלך העליון והוא בא לקבל אותה, אז אנו עומדים לפני המלך העליון, שהרי אז [הדרגה] הנזכר מתחבר עם הנקבה, ומשום כך לא נפסיק בין גאלה לתפלה (וגאלה ותפלה הן שתי דרגות, הסוד של צדיק וצדק, יוסף ורחל).

ומשום שאדם עומד לפני המלך העליון, נוטל ארבע אמות לתפלתו, והקיימה שבשעור (ד"א בשעור) הסרט חבל של יוצר כל. וכל מה שפא בצד הנזכר, צריך לאדם לעמד בקיימו ומזדקף (ס"א ויזדקף). כמו כן פשהוא כורע, כורע בכרוף. וכשהוא זוקף, זוקף בשם, כדי להראות את שבח הנזכר על הנקבה.

ובא וראה, שהרי אמרנו אל תפלת אדם אחורי רבו, ונתפאר, כפתיב (דברים י) את ה' אלהיך תירא. את - לכלל שצריך לירא מרבו פמורא השכינה, ויראת תלמיד הוא רבו. משום כך בשעת התפלה לא ישים אותו המורא לפניו (ד"א לתפלה), אלא את מורא הקדוש כרוף הוא לבדו ולא מורא אחר.

ובא וראה, את תפלת מנחה תקן יצחק, ודאי כמו שתקן אברהם תפלת הבקר כנגד אותה הדרגה שגדבק בה. וכן [כדי] יצחק תקן תפלת מנחה כנגד אותה דרגה שגדבק בה. ועל כן תפלת מנחה

לגבי יום וליילה וכלא חד. אוף הכא תפלה מיושב לגבי תפלה של יד, לאתקין לה כמה (ד"א כמאן) דאתקין לכלה וקשיט לה לאעלא לחופה, הכי נמי מקשטין לה ברזא דרתיכאה ומשירייהא, יוצר משרתים ואשר משרתיו והאופנים וחיות הקדש וכו'.

ועל דא צלותא מיושב, כיון דעאלת לגבי מלפא עלאה ואיהו אתי לקבלא לה, כדיון אנו קיימין קמי מלפא עלאה, דהא כדיון (דרגא) דכורא אתחבר בנוקבא, ובגין כך לא נפסיק בין גאלה לתפלה (וגאלה ותפלה תרין דרגין אינון, רוא דצדיק וצדק יוסף ורחל).

ובגין דבר נש קאים קמי מלפא עלאה נטל ארבע אמות לצלותיה ואוקמוה דבשיעורא (ד"א בשיעורא) דסורטא דיוצר כלא. וכל מה דאתי בסטרא דדכורא בעי ליה לאיניש למיקם בקיימיה ואזדקף (ס"א ויזדקף). כגוונא דא כד איהו כורע, כורע בכרוף, וכד איהו זקיף, זקיף בשם, בגין לאחזאה שבחא דדכורא על נוקבא.

ותא חזי דהא אוקמוה לא יצלי בר נש אחורי רביה ואתמר כמה דכתיב, (דברים י) את יי אלקיך תירא. את לאכללא דבעי למדחל מרביה פמורא דשכינתא, ודחילו דתלמיד, רביה איהו. בגין כך בשעתא דצלותא לא ישוי ההוא מורא לקמיה, (ד"א ל"ג לצלותא) אלא מורא דקדשא בריך הוא בלחודוי ולא מורא אחרא.

ותא חזי צלותא דמנחה אתקין ליה יצחק. ודאי כמה דאתקין אברהם צלותא דצפרא לקבל ההוא דרגא דאתדבק ביה. וכן (ד"א כד) יצחק אתקין צלותא דמנחה לקבל ההוא דרגא דאתדבק ביה. ועל דא צלותא

דמנחה מכי נטי שמשא